

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26/I.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26/I.

List

za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo

Stane četrtletno: K 10.000

Za Jugoslavijo

četrtletno: 25 Din.

Posamezna številka 1000 kron

Leto IV.

Dunaj, 23. aprila 1924.

Št. 17.

Po volitvah v Italiji.

V nedeljo dne 6. aprila so bile v Italiji volitve v narodno skupščino, katerih izid nas ni iznenadil, ker je izpadel tako, kakor se je predvidevalo. Že nedemokratski volilni red sam na sebi, ki določa, da dobi stranka, ki združi na svoji listi 25 odstotkov vseh oddanih glasov, dve tretjini od 535 mandatov, je zagotavljal diktatorju Mussoliniju po dveletni nasilni vladi večino v skupščini. Vsaj je volitve šele potem razpisal, ko je vedel, da teh 25 odstotkov tudi res dobi.

Mussolini bo vladal naprej z „izvoljenim“ parlamentom, ki bo plesal kakor bo godel on. In to lahko, ker ni dobil samo 25 odstotkov, temveč 65 odstotkov oddanih glasov: 4.514.719 fašistovska lista in 2.515.500 glasov vseh 18 opozicijskih strank skupaj. Izid je presenetil celo Mussolinija samega. Ako se pomisli, da se je volitve udeležilo le 63 odstotkov volilcev, njegova večina ni tako ogromna. Ali kljub temu, da so delali fašisti povsod z ljutim nasiljem, si vendar ni mogoče misliti, da se je dosegla tako velika večina samo z nasiljem, ampak mora biti velik del italijanskega naroda za diktatorja Mussolinija in naklonjena fašizmu. Fašizem je novejši pojav in zato ima sedaj še veliko privlačno moč. Trajno se seveda ne bo držal.

Od celega bodočega rimskega parlamenta so dobili fašisti 375 mandatov, na vse druge stranke in liste pa odpade samo 155 poslancev. Poleg tega pa so šli v volilni boj še na štirih manjšinskih listah ter so si pridobili še 19 poslancev, to je vsega skupaj 375. V novem parlamentu bode imela vladna večina 375 poslan-

cev, opozicijo bodo pa tvorili poleg nekaj malih skupin, ki imajo od 1 do 8 poslancev, socialisti in komunisti s 64, popolarci z 39, liberalci in demokrati s 30 poslanci ter 2 slovenska in 2 nemška zastopnika. Največ so izgubili popolarci (ljudska stranka) v primeri s prejšnjim številom poslancev, sedaj imajo za 67 mandatov manj, maksimalisti pa za 18, pridobili so komunisti 4 mandate, republikanci pa enega. Pred fašisti so najmanj izgubili tirolski Nemci, ki so zbrali za svoja dva poslanca približno 32.000 glasov. Slovenska poslanca sta dr. Wilfan in dr. Besednjak. Slovenskih glasov je bilo nad 29.000, dosti manj kot pri zadnjih volitvah, čemur pa se ni čuditi. V Primorju so nastopili tudi komunisti, ki so odvzeli preko 1000 glasov na škodo slovanske liste. Na komunistični listi je izvoljen Slovenec Srebrnič.

Manjšinski listi jugoslovanske in nemške manjšine prinašajo nebroj podrobnih poročil o nasilstvih od strani fašizma pred volitvami in na dan volitev. Jugoslovane niso pustili v volilne komisije, da so se vršile volitve brez kontrole, kakor pri nas ljudsko štetje. Kakor so pri nas fabricirali Nemce, tako so najbrž tam italijanske glasove. Nas so pri ljudskem štetju našteali samo toliko, kolikor nas še hočejo imeti. „Edinost“ piše: „Preveč je tega, da bi mogel človek zapopasti. Preveč, da bi mogel človek popisati. Človeku je v srcu žalost, solze so mu v očeh, ko vidi, kako so nas varali. Ni ga peresa, ki bi moglo popisati, ni je besede, ki bi bila primerna, da izrazi ono, kar se je dogodilo. Da rečemo, da je varanje — ne; mar je varanje, ko pade po človeku gorjača? Mar je varanje, ko ti nastavljajo puško, ti v noči streljajo v hišo, mečejo bombe pred vrata? Ne, ni

je besede, ni ga izraza, kakor ga ni bilo leta 1921., na binško nedeljo, tako ga tudi ni danes za ono, kar se je zgodilo. Dejali boste: „Saj ste imeli izjavo Mussolinija, njegovo zagotovilo!“ Smejejo se nam v obraz z besedami, ki jih je dejal fašist nekemu našemu govorniku: „Jaz se ne brigam za prefekta, jaz se ne brigam za Mussolinija — jaz zapovedujem.“ To je bilo geslo fašistom v Istri, ko so dvigali na naše ljudi palice, udarjali na od dela, poštene dela, izmučena telesa naših ljudi, starcev in mladeničev. Zaupali smo še v soboto tudi mi besedi g. Mussolinija, danes, danes moramo na svojo žalost vzklikniti: Bog in kralj sta daleč! V nedeljo smo se uverili, da ne ukazuje v Istri, v Trstu g. Mussolini! Uverili smo se, videli — in ne samo to — čutili smo na svojih telesih, da ukazujejo tu posamezniki, videli in čutili smo, da ni tu nad nami ne zakona, ne pravice, ne vlade, ni g. Mussolinija, ampak le palica, puška, bomba.“

Zavedajoč se svoje moči, nadaljujejo fašisti z nasilji. Zaplenili so vse opozicijske liste, ki so se vozili na pošto, in jih sežgali. V hiše Slovencev mečljejo bombe, sežgali so poslopje društva „Zora“ v Opatiji, ki je do tal pogorelo, vdirajo v delavska konzumna društva in katoliške domove in jih razbijajo. Ali se bo mogel fašizem dolgo držati, ko sestoji iz izmečkov človeške družbe, ki ne poznajo lastninske pravice in zakonov o svobodi, ki veljajo tudi za nefašiste? G. Mussolini je lahko ponosen na svoje somišljenike!

Zbirajte za tiskovni sklad!

PODLISTEK

Zvonimir Kosem:

Idila.

Podrobnikarjeva Liza, brezzoba starka z visoko, nekoliko na desno stran zasukano grbo na hrbtu, je vstala tisto jutro bolj kasno nego ponavadi. Skozi majhno okno je že rekoma lila bela svetloba poletnega dne; na sliki svete Elizabete, ki jo je podarila Lizi debela botra Agata še takrat, ko je bila Liza dekletu pri trinajstih letih, se je zvijal posebno svetel solnčen žarek in zdajpa zdaj obliznil s svojim gorkim jezičkom že precej otrehneli rumeno barvani okvir.

Liza se je godrnjaje oblačila, s tistim dobro znanim godrnjanjem ljudi, ki jim je noč vedno prekratka, in dan vedno predolg; in zaporedoma se ji je zdehalo. No, solnčni žarki so jo naposled vendar toliko potolažili, da je prenehala godrnjati čez ta presneti pusti dan, ko je človeku treba vstati iz gorke postelje in iti na delo, da se je spomnila na katekizem ter polglasno pričela moliti svojo vsakdanjo jutranjo molitev — angelsko češčenje in nekaj pobožnih vzdihov, ki jih je zaradi visokih odpustkov posebno čislala. Potem je s praznimi čeljustmi krepko potegnila vase sveži zrak; njena bela lica so pri tem lahno pordela, in ko si je segla z nagubančeno dlanjo v sive lase ter krenila z glavo proti zakajenemu, po sredi počenemu stenskem ogledalu, se ji je zazdelo, da jo je pogledal iz ogledala svež, poln dekliški obraz.

Liza se je bridko nasmehnila. „O ogledalo, saj me ne boš prevaralo! Svojega nekdanjega lepega dekliškega obraza ne bom nikoli več videla v tebi, pa če se še tako nasrkam svežega zraka!...“ In ker se je kazalec na stenski uri že pomikal proti devetim, v sobi pa je bilo na tleh še vse polno smeti in druge nesnage, se je spomnila še dokaj naglo, da je treba vzeti v roke metlo. A prej si je nataknila na noge še tiste svoje priljubljene, iz voljnega sukna narejene copate, na koncih že nekoliko luknjičaste, ravno toliko, da sta iz lukenj lahko kukala zgrbljena palca, ki sta tekoma Lizinega šestdesetletnega življenja prestala že vsakovrstne bolečine v pretresnih čevljih ter sta morala zaradi obilnih kurjih očes v Lizinih dekliških letih preslišati v tihih nočeh marsikak žalosten vzdih in ob svetlih jutrih prenesti marsikak njen sovražen pogled. Tako je drsala sedaj Liza v teh copatah z metlo v roki križem sobe in vlekla smeti na kup proti pragu, kjer je že čakala velika vegasta smetišnica, da sprejme, kar ji gre po človeških postavah. Kardarkoli pa je le nekoliko utegnila, se je zadovoljno ozrla na širokovejnato jablan zunaj pred oknom; liščki in strnadi so drobili tam svoje pesmi. Liza je pomislila na jesen, na tisti lepi čas, ko bo zlezla na to jablan, otrešla jabolka ter jih shranila za zimo, in nehote so se ji raztegnila usta na smeh. Ej, Liza, še bomo živeli, na še prav imenitno! „Imam kočo, imam dvoje njivic, travnik, tam za potokom pašnik, nekaj sadnega drevja in v hlevu — kravo dimko! Pa vrt imam tudi in v njem spomladi salate, da je veselje, poleti buč, da je ves vrt

rumen od njih, in jeseni solnčnic, da je gneča med njihovimi kimajočimi cekinastimi glavami. In kokoši — koliko jih imam, še sama ne vem, ker jih imava obadva rada, jaz in lisica... In še sem čvrsta, hvala Bogu, še me niso potisnila leta k tlom; zvrhan, koš listja prinesem z lahkoto iz hoste domov, kakor da bi bila stara trideset, a ne šestdeset let...“ Ej, Liza, še nismo tako blizu groba!...

Šop solnčnih žarkov ji je za trenotek oblil obraz. Liza je nagnila tilnik in kihnila trikrat zaporedoma, obrnjena proti peči. Tistikrat ji je skočilo na grbo. Liza se je zgrozila, vrgla v prvem strahu metlo iz rok in se urno pokrižala. Tisto mehko pa se ji je plazilo z grbe navzdol proti rami. Liza je tiho zaječala in se še enkrat pokrižala, ozreti pa se ni upala.

„Da bi le hudobec ne bil!“ je drgetala po vsem životu in hitela šepetati naglo vse vzdih, za katere je vedela, da imajo vsaj po sto odpustkov. „Preveč bahavo sem govorila prej o svojih njivicah in o svoji kravici — bahače je pa hudobec že od nekaj rad obiskoval!“

Z rame ji je prilezlo tikoma vratu ter se ga oklenilo, mehko in dlakosto.

„Hudobec ni!“ je spoznala in si oddahnila Liza. „Če bi bil hudobec, bi me bil takoj pobodel z rožičkoma, kaj šele, da bi me tako mehko objemal!“

Šele sedaj je dobila toliko poguma, da se je ozrla; zasuknila je glavo, kolikor je mogla — dvoje okroglih, svetlozelenkastih oči jo je prijazno pogledalo z rame. Bila je Lizina stara bela mačka.

List stane od 1. aprila do 30. junija za:

Avstrijo	10.000 K
Jugoslavijo	25 D
Posamezna številka	1.000 K

POLITIČNI PREGLED

Uradniško mezno vprašanje. Vlada se bavi s tretjim dodatkom k meznemu zakonu in je z uradniki v stalnem stiku. Pretekli teden je bila pri dr. Seipelnu deputacija uradnikov z visokošolsko izobrazbo, ki je tožila, da je njihov položaj obupen, in prosila za kak izreden prispevek. Dr. Seipel je odgovoril, da stremi za tem, da se plače zenačijo s predvojnimi plačami, a ne ve, kdaj se bo z ozirom na sanacijo dalo to izvesti, dovolitev posebnih doklad pa je izključena. Uradniki so k izjavi dr. Seipelnu zavzeli svoje stališče in zahtevali, da se mora izvršiti mezna reforma do 1. junija, medtem pa se morajo izplačevati predjumi. Pogajanja se ta teden nadaljujejo.

Češkoslovaško-avstrijska pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe, ki so se vršila na Dunaju, so prekinjena in so se češkoslovaški delegati vrnili v Prago. Pogajanja so potekala počasi in niso dovedla do nikakih pozitivnih rezultatov. Velike težkoče so obstojale zlasti v tem, ker še nimamo gotove nove splošne carinske tarife.

Avstrija. Avstrijsko-rumunska pogajanja potekajo povoljno. Težkoče dela izmenjava umetnin.

Jugoslavija. Kralj je pozval k sebi že razne voditelje strank, da se pouči o položaju, ali ne da se še sklepati, kako bo kriza končala. — Ko pojde kraljevska dvojica v majniku v Pariz, se sklone baje obrambna zveza s Francosko po vzorcu francosko-česke zveze. — Vest o amnestiji macedonskih beguncev je napravila v Sofiji najboljši vtis. — Pogajanja z Italijo se nadaljujejo.

Odgoditev izpraznitve Žombolje. Jugoslovanski poslanik v Bukarešti g. Čolak-Antič je izročil rumunski vladi noto, v kateri jugoslovenska vlada odločno protestira zoper izropanju občin Pardanj in Modoš o priliki izpraznitve s strani rumunskih čet. Jugoslovenska vlada zahteva, da se vsi odnešeni predmeti nemudoma povrnejo in takoj izplača odškodnina za povzročeno in ugotovljeno škodo, ki se cení na 4 milijone. Dokler se to ne zgodi, Jugoslavija ne bo predala Žombolje. Rumunsko časopisje radi tega ostro napada beograjsko vlado, češ, da je izrabila to priliko za očitno gonjo zoper Rumunijo ter zatrjuje, da je jugoslovenska vojska oropala kraje, ki so bili predani Rumuniji.

„Oh, muca, ti si — ti porednica, kako me je pa prestrašila!“ — se je Liza jezila in veselila, vse obenem, vzela mačko v naročje ter se vsedla na klop za pečjo. „Pa da mi ne boš zamerila, muca — že sem te zamenjala s hudobcem! Ali kriva vsega tega si sama — zakaj pa skačeš tako smešno skozi okno na moj ubogi hrbet!“

Mačka v naročju je pričela presti; nato se je dvignila in iztegnila hrbet v dolg, pokončen lok, tako da jo je bila sama višina; drgnila je z životom in z glavo ob Lizin predpasnik, pri tem pa predla, predla ljubeznivo godbico, s katero je Lizi na vsak način hotela dokazati, da obžaluje svoj nenadni skok na njeno grbo; in sukala je glavo, gledala zeleno in svetlo, pritisкала se vedno bolj k Lizi, rep pa ji je stal pokonci kakor sveča in se dotikal s svojim mehkim koncem skoraj Lizine kljukaste brade.

„Sedaj si mi pa zares všeč, muca, ko si tako visoka!“ — jo je pohvalila Liza in jo pogladila z dlanjo po životu. „Ampak kod si se potepala toliko časa, da si mi prišla šele sedaj pred oči? Dva dni te že nisem videla... gotovo si si iskala ženina po svetu, pa ga nisi našla, kakor jaz ne v mojih mladih letih... Kar po pravici mi povej, muca, bolje bo zate. Že vem, rada bi si mi prikupila, zato se tako stiskaš k meni! Slaba vest, muca, kajne?“

In bogvedi koliko časa bi se bila še pogovarjala z mačko, da ni tedaj v hlevu zamukala krava.

„Dimka bi rada zajutrkovala — moram ji postreči!“ — je varno postavila mačko na klop

Grška se imenuje sedaj „Helenska republika“. Za republiko je glasovalo 755.748 in za monarhijo 321.391 volilcev. Monarhisti so se brez odpora uklonili izidu in novemu položaju. Zaimis je kandidat za prvega predsednika. On ne pripada nobeni stranki in je priljubljen. Sedaj si bo Grška kmalu opomogla in zavzela pripadajoče odlično mesto med balk. državami.

Obnovitveni načrt Madžarske je bil v splošni razpravi sprejet z veliko večino. Skupščina je vsled obstrukcije opozicijskih strank zborovala vsak dan po 16 ur. Nazadnje je opozicija odnehala. Ustanovitev samostojne novčanične banke je v teku, ki bo začela poslovati že v par tednih. Sanacija Madžarske se z avstrijsko razlikuje v tem, da jamstvo niso prevzele posamezne države, temveč se je upeljal sistem zaupnikov posameznih posejvalcev, da nadzorstvo ne bo izvrševala reparacijska komisija, temveč Društvo narodov. Kljub temu bo postavljen poseben generalni komisar, ki bo nadziral porabo kreditov.

Nemčija. Nemški državni zbor, ki je bil izvoljen 4. maja 1920., je razpuščen in nove volitve so razpisane za 4. maja t. l. Razpuščen parlament je prvi nemški republikanski parlament. Nemški parlament v svoji sedanjosti strankarski razdelitvi ni bil več kos novim nalogam nemške zunanje in notranje politike. Vlado so tvorile v različnih zvezah stranke sredine, ki so imele proti sebi desnico in levo. V sedanjosti volivni borbi se borita dve temeljni ideji: ena hoče, da naj postane Nemčija socialno napredna in nacionalno umerjena država, ki bo v svoji notranjosti izvedla socialne reforme v korist delovnega ljudstva, na zunaj pa izpolnjevala svoje mednarodne dolžnosti; druga pa hoče, da se v Nemčiji obnovi imperialistični režim z vsemi znaki skrajnega nacionalizma, katerega moč bi temeljila na velekapitalu in veleposestništvu. Izid volivne borbe ni brez pomena niti za svetovni mir niti za socialno uredbo človeštva.

Mussolini je bil po volitvah v Rimu svečano sprejet. Mesto je bilo svečano razsvetljeno, nad mestom pa je krožilo 12 zrakoplovov. Mussolini se je za veličasten sprejem zahvalil v govoru z balkona.

Papež in rimska vlada. V političnih krogih vlada še vedno veliko zanimanje za papežev čin, t. j. za njegov dar v znesku 500.000 lir udruženju „Azione cattolica“ za poravnavo škode, ki so jo povzročili fašisti katoliškimi ustanovam. Splošno smatrajo, posebno vladni krogi, ta čin kot vmešavanje Vatikana v čisto politične zadeve, kajti napadi niso bili naperjeni proti cerkvi kot taki, temveč le proti popolarski stranki. Splošno pa so listi mnenja, da papež zelo pretirava nasilja, ki jih sicer tudi fašisti sami obsojajo. Fašisti naglašajo, da so dovolj jasno pokazali, da niso proti veri, ker so upeljali v šole križ in verouk. Sicer pa upajo, da se bo napetost

in vstala. „Zbogom, muca, skrbno pazi na hišo... saj se kmalu vrnem!“

In je oddrsala počasi iz hiše proti hlevu. Ko se je vrnila čez dobre pol ure nazaj v hišo, je strmeč obstala na pragu, kajti zdelo se ji je, da sedi v sobi, v mraku pod zapečkom, temna pošast.

„Joj!“ je zakričala Liza in je prišla za prsi — mačka na klopi pa se je njenega krika tako prestrašila, da je v enem samem velikem skoku švignila skozi okno, kakor da je bil zagnal kdo skozi okno žogo.

Stala je tako na pragu, drgetaje po vsem životu, kakor da jo poliva kdo z mrzlo vodo po hrbtu — in ne naprej, ne nazaj si ni upala, gledaje samo, kako se je pošast v sobi nenadoma dvignila in kako stopa proti njej počasi, prskajoč in momlajoč.

„Ali si to ti, Liza, ali nisi?“

Tako je vprašala pošast in jo hotela prijeti za roko — Lizi pa se je v tistem trenutku posvetilo v glavi, široko je odprla oči in se skoraj nasmehnila.

„Pa to si ti, Miha, Receptihov Miha...“ Ali, moj Bog, kako sem se te prestrašila...“

Pred njo je stal stariček-temnobradec, ves kosmat, s povehtranim klobukom na glavi, oblečen v raztrgan frak, ki mu ga je bil najbrže podaril kak dobrohoten gospod in s katerega so visele dolge slamnate bilke — znamenje, da je prenočil kje v hlevu ali svislih.

Polič jabolčnika mi prinesi, Lizika — tešč sem še!“ je izgrgal stariček, mežikaje z levim očesom in naperil desno lice kakor je to že-

med Vatikanom in rimsko vlado poglela, kajti papež je ponovno izjavil, da je bil vedno nad vsakim strankarskim delovanjem.

Reparacijska komisija je vzela poročilo izvedeniškega odbora in odgovor nemške vlade na znanje in sklenila obvestiti o tem vse v poštevh prihajajoče vlade. Nemško vlado pozivlja, naj predloži vse zakone in naredbe, ki so v zvezi z izpeljavo načrta, in imenuje zastopnike v družbo, ki bo upravljala železnice, dalje na pripravi vse, kar predvideva načrt. Položaj se presoja zelo optimistično.

Trockij je izjavil, da se revolucija v Nemčiji ne bo dala več dolgo zavleči. Do revolucije bi že prišlo, ako bi imeli Nemci takega voditelja, kakoršnega so imeli Rusi v Ljenu. Glede Besarabije pravi, da ne jamči za mir, dokler dobo napram Rumuniji vbstojale sedanje meje. Besarabijsko vprašanje hočejo spraviti Rusi na dnevni red tudi pri sedanjih pogajanjih v Londonu, ki so prva posledica priznanja SSSR. Gre se tukaj za priznanje predvojnih dolgov, ki jih Rusi odklanjajo, za posojilo in sklenitev trgovske pogodbe. Sestavili sta se v svrhu lažjega proučevanja dve komisiji, in sicer politična in gospodarska. Prve se je udeležil tudi Macdonald sam.

Med Japonsko in Ameriko je izbruhnil prav resen spor, ker je vlada prepovedala priseljevanje Japoncev v Ameriko. Vsled tega so Japonski vrednostni papirji v Ameriki zelo padli. Japonska je protestirala in grozi celo s prekinitvijo diplomatskih odnošajev. Besedo ima sedaj še predsednik Zed. držav, ki lahko reče svoj „ne“.

MI IN ONI

Še slovenskih knjig nam ne privoščijo. „Fr. Stimmen“ obsojajo gg. duhovnike, ki so priporočali in razdeljevali Mohorjeve knjige. List imenuje to sistematično iredentistično propagando. Koledar je baje iredentistična krparija. Nemštvo v naših krajih mora stati na prav slabih nogah, da se boji že Mohorjevih knjig, ki jih je odobril kn. škofijski krški ordinarijat. Potemtakem pomaga samo škofijsko širiti na Koroškem iredento, čeravno ne moremo trditi, da bi nam bilo preveč naklonjeno. Ali se bo podrla mogoče država vsled tega, ker se je pomotoma odprenilo nekaj za Jugoslavijo namenjenih Koledarjev tudi na Koroško? Kdor iredento išče, jo pač v vsaki malenkosti najde.

Jeremijade. „Südmark-Bundeszeitung“ v 4. številki strašansko jamra in toži, ker koroški Nemci in nemškutarji Südmarki premalo dajo. Prej so zalagali Südmarko rajhovci prav zdat-

ga nekaterih potepuhov. „Dolgo me že ni bilo v tej vasi...“ zato se le urno zasukni, Lizika! Poplašal te bo Bog za to dobroto, ker te jaz, ubog rokomavk, ne morem!“

In je zapel hripavo:

Jaz sem Miha Receptiha,
po svetu vandram brez oddiha,
polenta moja jed je in salata,
pozabil že sem se, kaj je prata...

„Kakor škranček poješ, Miha!“ ga je pohvalila Liza in oči so se ji od veselja svetile. „Tako ti bom prinesla jabolčnika, ker znaš tako lepo prepevati... In zunaj pred hišo, pod lipo, bova sedla, ker sije solnček tako prijazno... Rada imam vesele ljudi in lepo petje...“

„In jaz tebe, Lizika, še bolj pa tvoj jabolčnik!“ je veselo zarenčal Miha iz razmršene črne brade.

Potem pa je vnovič zapel:

Najlepša na svetu je mačka,
ki Liza redi jo in pita;
o muca, muca, zmeraj sita,
kako je mehka tvoja tačka...

„Kakor slavček žvrgoliš, Miha!“ ga je gledala Liza občudovaje, ko mu je prinesla v poliču jabolčnika.

Sedela sta zunaj pod lipo, na tratu, Liza z mačko v naročju, Miha s poličem v roki; in sta se obadva smehljala — Liza mački, Miha jabolčniku, a solnček vsem trem...

no, sedaj pa sami krvavo rabijo denar; zato so kase suhe, brez denarja pa ni nič. List povdarja nujno potrebo obrambnega dela v slovenskem delu Koroške, ker je nemštvo (renegatstvo!) v nevarnosti, in pravi: „Kako izgleda v obeh glasovalnih conah? Oni Slovenci, ki so hoteli 10. oktobra 1920 priboriti z belimi glasovnicami spojitve z Jugoslavijo, so se združili v izborni organizirani politični stranki „Koroški slovenski stranki“ in delujejo sistematično in s požrtvovanjem, da bi se odtegnili nemškemu vplivu (popolnoma umljivo) in zadobili tla tudi na ozemlju s pretežno nemško večino, z eno besedo, da bi slovenizirali (cel germanski narod je v nevarnosti in trepeče pred nami). Izdelali so kulturni program, ki ga sedaj izvajajo. Kjerkoli je najti zavedne Slovence, tam obstoja tudi izobraževalno društvo, dramatično društvo, fantovsko društvo (jih ne poznamo), Marijina družba (je tudi opasna za nemštvo), pevski zbor, knjižnice itd. Povsod se marljivo deluje, se dela. Ali tudi gospodarsko se osamosvaiajo. Slovenske zadrage vseh vrst, posojilnice, zavarovalna društva itd. se stvarjajo neodvisno od nemških ustanov. Brez razlike na strankino pripadnost in stan sprejemajo vsakega, skrbe in pomagajo ter se znajo v svoji politiki dosti spretno prilagoditi danim razmeram in — čakajo. Nemci in nemškutarji opazujejo to delovanje, vidijo uspehe marljivega dela, vidijo tudi kaj imajo pričakovati, zato se jih polasti večkrat ogorčenje in obup. Pred plebiscitom se je obljubljalo (tudi nam!), pomagalo po možnosti obmejnemu prebivalstvu in se čudilo njegovi močni vztrajnosti in brezprimerni zvestobi. In danes? Glasovanje je minilo. Pogosto se pozablja, da se boj v južnem delu Koroške nadaljuje, da je nastala tam tiha in srdita borba, borba ne samo za avstrijsko mejo, temveč za mejo Nemčije (stremljenje jasno izraženo; pruska pikkelhauba naj pride na Karavanke!). Še lahko rečemo, da so Karavanke naše, ali kaj bo s predzemljem, ako se „srbofilni“ koroški Slovenec vidoma ojači? Končno pozivlja vse, da koroške Nemce in nemškutarje podpirajo in jim olajšajo borbo. Pa naj še reče kdo, da Nemci niso mojstri v propagandi. Čeravno je namen čisto prozoren, še vedno vjamejo kaline, ki jim vse verjamejo in — dajo.

DOMAČE NOVICE

Birme leta 1924. 26. aprila v Št. Jakobu pri Celovcu, 27. aprila v Porečah, 8. majnika v Grabštanju, 10. majnika v Šmihelu na Gosposvetskem polju, 25. majnika v Pliberku, 30. majnika v Šmohorju, 1. junija v Št. Jakobu pri Beljaku, 12. junija v Skofičah, 15. junija v Velikovcu, 21. junija v Dobrli vasi in 23. junija v Labudu.

Škofiče. (Občinske volitve.) Izpadle so za našo stranko sijajno, ako pomislimo, da so duhovi tudi pri nas točno ločeni. Naši posili Nemci so čisto poparjeni in stresajo jezo nad svojimi odpadniki, še posebno pa nad gostilničarjem Perdom. Zaenkrat je tem vsenemškim petelinčkom odklenkalo, upamo da za vedno. Slovenskim volilcem se zahvaljujemo, da ste se v svesti svoje moči poslužili pravic, izvoljeni odborniki pa bodo posvetili vse moči v vaš prid.

Velikovec. (Volitve.) „Ti nadležni Slovenci, še v tem trdo nemškem Velikovcu silijo na dan. Celo tako predrzni so bili, da so nastopili pri občinskih volitvah, in o groza in sramota za Velikovčane, g. dr. Petek, naš poslanec bo sedel v mestnem občinskem odboru. V nemškem mestu pa Slovenec odbornik!“ Porabili so vsa dopustljiva in nedopustljiva sredstva, da bi zabranili izvolitev g. dr. Peteka, ki je za Velikovčane pravi „Bürgerschreck“. Na postavne določbe se sploh niso ozirali. Volilni predlog Koroške slovenske stranke je bil prvi priglasen; pri objavi je pa bil na zadnjem mestu. Občinska volilna oblast je pripoznala, da sme biti g. dr. Petek izvoljen, nato pa sklenila, da nima volilne pravice, z napovedjo vzroka, da ni avstrijski državljan. Nekemu drugemu so iz istega vzroka odrekli volilno pravico kljub temu, da je predložil domovnico. Predsednik okr. volilne oblasti je za rešitev prizivov namenoma sklical sejo v tako

kratkem roku, da dva naša člana nista bila pravočasno obveščena. Nakana, odločiti o prizivih našincev neugodno, se pa ni posrečila, ker je izostal eden član nasprotnikov. Od same jeze menda predsednik še do danes ni poslal rešitve teh prizivov prizadetim. Kar niso mogle preprečiti volilne oblasti, naj bi preprečila nasprotna volilna agitacija. Glavno delo so prevzeli krščanski socialci. G. dr. Petek jim je namreč premalo veren, ja celo za brezverca so ga razkričali. V nevarnosti je bila torej vernost naših ljudi, zato so morali oni prvi na plan. Imeli so shod pri Jagru v Št. Rupertu, kjer je g. kanonik Feinig z vso krščansko vnemo udrihal po g. dr. Peteku, za kar smo mu posebno hvaležni; uspeh je bil namreč res nepričakovan, ker smo samo v Št. Rupertu z okolico dobili toliko glasov, da je bil g. dr. Petek izvoljen. Vso letanje od volilca do volilca nič ni pomagalo. Razni trebuharji, ki niso mogli letati okrog in bi vendar radi odvrnili naše ljudi od te „hudičeve“ stranke, so dali našim strogo zapoved, ostati doma, če ne, jim odvzamejo njive in travnike. Na dan volitev pa je bil skupen napad posebno na ženske, ki so šle na volišče brez moškega spremstva. Grozili so, kdor voli Slovence, bo takoj izgnan v Jugoslavijo. Posestva in zemljišča, ki jih ima v najem, se odvzamejo. Da bi dali tem grožnjam popolno verjetnost, so jih spravljali v zvezo z izgoni Nemcev iz Jugoslavije, ki so za Avstrijo optirali. Pod takimi razmerami, kakor so šli velikovski Slovenci na volišče, je junštvo teh ljudi vsega priznanja vredno. Dobil so 69 glasov, še 4 več, kakor pri zadnjih volitvah.

Sveče v Rožu. Sv. misijon od 6. do 13. aprila se je pri nas dobro obnesel. Posebno pri podružnici na Bistrici je bila cerkev vedno polna vernikov. Bile so tudi 3 nemške pridige za prisiljene Nemce in Slovence, ki slovenski ne znajo ali nočejo znati. Da bi obrodil obilo sadov!

Slovenji Plajberk. (Sv. misijon.) Dnevi od 30. marca do 5. aprila so bili res dnevi božjega blagoslova za našo gorsko župnijo; imeli smo sv. misijon. V prav obilnem številu smo hodili v cerkev poslušat pridige o. Pristova. Tudi sv. zakramente je sprejelo zelo veliko ljudi. Posebno vro so se postavili naši fantje. Videli smo, da vera še ni popolnoma izginila iz njihovih src. Pa kakor vsaka reč ima svoje prijatelje in sovražnike, tako tudi naš misijon. Ker č. o. Pristov ni dovolil, da bi ga slovesno pozdravili, je bil vendar le pozdravljen, samo da ne na krščanski način. Nek brezveren človek je namreč nalepil v noči od sobote na nedeljo na vrata župnišča zelenoobobljen listič z napisom: „Hinaus mit den Krainern!“ Enaki listki so bili nalepljeni tudi na občinski deski. Da je ta narodna nestrpnost zašla tudi že v naše hribovske kraje je skoraj neverjetna ali vendar žalostna resnica. Gosp. misijonar, ne žalostite se radi tega, saj ste videli sami, da imamo v Slov. Plajberku še tudi mnogo dobrih kristjanov, katerih vero ste zopet novo oživili. V pozdrav vam kličemo: Bog vas živi in daj vam mnogo uspeha pri misijonih, ki jih boste še imeli širom naše domovine!

Melviče. (Novi zvonovi.) Tudi mi smo na cvetno nedeljo prejeli tri lepe zvonove, ki jih bomo na belo nedeljo blagoslovili. Pripeljali so jih slovesno, s slovenskimi trobojnicami okrašeni ziljski konji. Nad Kvančnikovim križem je bil slavolok s slovenskimi verzi okrašen.

Otok. (J. Peterman umrl.) Bridka žalost je legla na prijazni Otok in bližnjo okolico. Po kratki boleznini je nas zapustil pri vseh tako priljubljeni duhovni oče naš častni stolni korar J. Peterman, 80 let star. Celih 33 let je pastiroval tu in ves ta čas udano prenašal svojo bolezen v grlu ter opravljal svojo službo do zadnjega dne. Dan pred smrtjo je še daroval sv. mašo: za se, kakor je sam povedal, in vzel slovo od svoje priljubljene cerkve, za katero je toliko deloval in zbiral pri tujcih, tako da je cerkev dika in ponos daleč naokoli. S posebno skrbnostjo je zbiral in ohranjal starodavne dragocenosti, ki imajo danes milijonske vrednosti. Zaslovel je po deželi in izven dežele po svoji velevažni spominski knjigi, v kateri opisuje znamenitosti obeh cerkev na Otoku, po-

tem otoške pravljice in v tretjem delu obširno vso zgodovino Otoka od devetega stoletja naprej. Knjigo krasijo razne lepe slike. Še lepše pa je bilo njegovo dušnopastirsko delovanje, vsaj je splošno znano, da ima mala župnija Otok nazmeroma največ sv. obhajil. Spoštovalo in ljubilo ga je vse; tudi politični nasprotniki mu niso zamerili, da ljubi in deluje za svoj narod, ker so vedeli, da tako dela iz značajnosti in iz ubogljivosti do četrte božje zapovedi. Njegove zasluge je škofijstvo priznavalo. Že l. 1893. je postal duhovni svetnik, l. 1919. dekan celovške okolice, kmalu nato konzistorijalni svetnik in l. 1923 častni stolni korar. Ljubil je tudi slovensko pesem, jo rad prepeval, in sam pesnil in zlagal melodije. V Zgornji Podjuni je splošno znana njegova pesem „Piskrar“. (Na tem mestu pozivamo vse prijatelje rajnega, ki so od njega dobili kako pesnitev, da našemu uredništvu pošljejo vsaj prepis!) Pogreb njegov je bil ob veliki udeležbi duhovnikov in ljudstva. 26 duhovnikov se je zbralo k pogrebu. Kondukt je vodil še sošolec mil. g. stolni dekan dr. Somer, pogrebno sv. mašo pa drugi sošolec mil. g. kancler Vidovic. Pridigal je slovensko in nemško č. o. Malgaj iz Čajnc. Lepe in pomembne poslovilne besede je ob grobu spregovoril m. o. dr. Somer in rajnikov sorodnik dr. Peterman. Bog mu bodi obilni plačnik!

NAŠE KNJIGE

Gruda. V Ljubljani je začel izhajati mesečnik „Gruda“, ki je namenjen zlasti kmečki mladini. Prinaša zanimive povesti, pesmi, poučne članke iz vseh strok kmetijstva itd. Tudi ženstvo ima svoj predel. Že prva številka ima zelo pestro vsebino. Poleg poučnih in zabavnih spisov vsebuje še razne članke iz kmetijstva kakor „Kmetijstvo in kmetski stan“, „Denarna zadruga in banke“, „Zemlja, človek in delo“ itd. Vsaka številka obsega 32 strani in se naroča pod naslovom: Upravništvo „Grude“, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7. Za Avstrijo stane na leto 50 dinarjev. Prva številka je v upravništvu vsakemu na upogled. Kdor si želi lepega in poučnega razvedrila, si bo list naročil.

GOSPODARSKI VESTNIK

Sadjarska opravila v majniku.

Največ opravka nam povzročajo ta mesec razni škodljivci, ki se objestno pasejo po sadovnjakih. Ob ugodnem vremenu se pojavijo prav povsod na sadnem drevju že v aprilu, najkasneje pa v pričetku maja listne uši. Ob istem času začne svoj uničevalni posel krvava uš. Poleg teh se vesele svežega zelenja ličinke raznih rilčkarjev, gosenice i. dr. Listne in krvave uši moramo takoj v pričetku zatreti s tobakovim izvlečkom, kvasijevo tekočino ali s kakim drugim primernim sredstvom. Cvetoder je, kolikor ga nismo uničili pozimi, sedaj brez skrbi. Kdo mu pa more do živega po posameznih cvetih! Ravno tako dobro se godi raznim gosenicam, ki smo jih pustili, da so se razlezle po drevju. Edino ptice pevke so jim kos. Zato pa sadjarji, varujte ptice! Ne pustite otrok, da bi stikali za gnezdi ali jih na kakršenkoli način preganjali iz sadovnjaka.

Po sadovnjakih vidimo ravno sedaj pogostoma, da se melje iz luknje v deblu črvojedina in pada na tla. To nam kaže, da je v deblu črv — vrbarjeva ličinka. Nož v roke in razširite rano, odkoder prihaja na dan črvojedina! Potem pa s kaveljčasto žico tako dolgo po rovu, da zmečkate in izvlečete zajedalca! Vsekakor je to delo večkrat brezuspešno, čeprav hudobo umorimo, kajti drevo ima že tako izjedeno osrčje, da hira in hira in naposled usahne. Vendar se da tu in tam s pametnim ravnanjem še rešiti zlasti mlajšo drevje. Umevno je samo ob sebi, da je treba potem, ko smo škodljivca umorili, vnanje rane skrbno iztrebiti in zamazati s cepilno smolo.

Prva pa mora biti naša skrb, da sadno drevje obvarujemo teh zajedalcev. To dosežemo s primernim negovanjem debla.

Ob toplih, vlažnih dneh, po gorkem, pohlevnem dežju se začne pojavljati škrlup. Škrlup moramo preprečiti, zdraviti se ne da.

Škropite torej vsaj mlajše in pritlično sadno drevje, posebno jablane in češplje, z modro galico, to pa zlasti v vinorodnih krajih, kjer itak že škropite vinsko trto in imate vajo in potreščine pri rokah.

Bujno rastočemu drevju z napeto kožo še sedaj lahko puščamo na deblu.

Z dušikom (gnojnico, s čilskim solitrom) gnojimo previdno in zgodaj. Pozneje utegne več škoditi nego koristiti. Isto leto posejanemu drevju ne smemo gnojiti z gnojnico, pač pa ga zalivajmo ob suši. Zlasti pritlično drevje, ki ima korenine blizu površja, se kaj lahko preveč izsuši. Pri novo posejanem drevju pazite, da ni trdno privežano, da se lahko poseda z zemljo! Odstranjajte poganjke z divjaka in debla!

V drevesnici imamo v tem mesecu nujna opravila, ki jih moramo vestno izvrševati. Najprej je treba venomer zadržavati poganjke iz divjaka. Izpočetka jim oščipavajmo vršičke, močnejše pa tudi odstranjujemo. Pozneje pa, ko napredujejo poganjki s cepiča, gladko porežimo tik pri deblu vse dive mladike. Samo pri tistih divjakih, ki se pri njih cepljenje ni sponeslo, pustimo najnižji poganjek z divjaka, vse druge pa uničimo. Ta poganjek se do avgusta tako okrepi, da ga bomo lahko cepili z očesom (okulirali), potem ko bomo nad njim gladko odrezali ostali štor.

S cepiča navadno požene več poganjkov. Najlepšega (najrajši zgornjega) pustimo rasti neovirano. Kvečjemu ga privežimo h količku, če bi silil kam na stran. Vsem drugim poganjkom pa priščipnimo vršičke takoj, ko so 10—12 centimetrov dolgi. Napačno pa bi bilo, ko bi jih že sedaj odstranili popolnoma. Okulante (poganjke iz spečih očeslanske okulacije) pa moramo brezpogojno prvič privezati takoj, ko so dolgi 10—15 cm, na čep, ki smo ga pustili v ta namen.

Zgodnji letošnji cepljenci poženejo navadno že toliko, da se začne vez zajedati vanje. Ob pravem času je torej treba prerezati vezi tako, da potegnemo z ostrim nožem čeznjo na nasprotni strani cepiča. Prerezana vez naj ostane na cepiču, ker pozneje odpade že sama.

Vsa dela v drevesnici izvršujemo spretno in previdno. Neroden človek lahko ravno pri teh delih naredi veliko škodo.

Tu naj omenimo tudi še, da je na isti način treba oskrbeti vsa precepljena drevesa. Tudi tu poganjajo mladike iz starega lesa po vejah. Močnejše odstranjujemo, šibkejšim pa samo priščipavajmo vršičke. Odrežimo jih šele prihodnjo pomlad. Tudi vezi pri cepitvah moramo prerezati o pravem času. Praktični sadjar.

30. aprila 1924 poteče rok za prijave za dohodninski, pridobitni in premoženjski davek. Kdor svoje dohodke ne prijavi in ne vpošlje do tega dne davčni oblasti izpolnjene vzorce, ki se dobe pri davčni oblasti in trafikah v Celovcu, bo kontumaciran, t. j. davek se mu bo predpisal neglede na dejanske dohodke. Tedaj je vsaka pritožba izključena. Davkoplačevalec, katerih dohodek ne presega 3600 davčnih enot (39.200.000 K), ni treba izpolniti vzorce, pač pa naznaniti davčni oblasti, da njih dohodek te meje ne presega.

Krah dunajskih bank vsled dviga franka se začena čutiti šele sedaj, ko se rabi denar in ga ni. Trgovina bo popolnoma zastala: manufakturno blago, obleke, industrijski izdelki se bodo morali prodajati pod ceno. Draguljarji in zlatarji so naravnost oblegani, največji promet pa je v zastavljalnici, kamor nosijo krahirani svojo zlatnino.

Naša industrija. Iz poročila ministra za trgovino dr. Schürffa posnamemo, da se je proizvodnja pri nas dvignila v prvi vrsti v železni industriji, opaža se pa tudi intenzivnejše tekmovanje Nemčije. Dobro so uplivalo do sedaj sklenjene kupčijske pogodbe na izvoz. Ravno isto je veljavno za kovinsko in strojno industrijo. Razmere v avtoindustriji so težavne vsled velike inozemske tekme. Povoljno je stanje v elektroindustriji. Predilnice in tkalnice za bombaž so zaposlene s 75 do 80 odstotki svoje zmogljivosti. Tu je približno 3000 brezposelnih in zasilnih delavcev. Bolje je zaposlena bombažna industrija in jako dobro industrija za vrvi in bombažno blago. Največje žrtve mora prenašati sedaj industrija lanu, vrečevine, ta deluje le z eno tretjino svoje proizvodne zmogljivosti.

Čevljarska industrija deluje s 50 odstotki svoje zmogljivosti. Slabo je zaposlena nadalje lesna in papirna industrija, ker rastejo producerski stroški, pri tem ko svetovne tržne cene padajo. Naravnost katastrofalno je stanje steklarske industrije. Od 22 glažul počiva 17, med njimi vse gornještajerske za votlo steklo. Trgovinsko ministrstvo pripravlja razne ukrepe za ublažitev krize. Dalje se hoče tudi izvršiti revizijo carinskih tarifov, ki so jako nizki.

Dunajski trg. Živina: voli 11.500—17.000, biki 12—15.000, krave 11.100—14.000, teleta 19—26.000, koze 10.000, mesne svinje 23.000 do 26.000, pitane 21—25.000, klavni konji 6500 do 14.500 K za kg žive teže; zaklana teleta 18—31.000, jagnjeta 14—24.000, kozlički 13.000 do 24.000, koze 5—12.000, ovce 8018.000, mesne svinje 22—31.000, pitane svinje 25—30.000 kron za kg. Konji: težki vprežni 8—12, lahki vprežni 6—14, kočijaški 6 milijonov kron. Meso: goveje 24—46.000, telečje 24—46.000, zrezek 60—68.000, svinjsko 30—48.000, kozje 18—28.000, ovčje 22—32.000, prekajeno 36.000 do 50.000, zmrznjeno 16.600—26.800, konjsko 14—22.000 kozličje 18—28.000 K za kg. Jajce 1350—1700 K. Sirovo maslo 42—64.000, čajno maslo 70—80.000, domača mast 36—38.000, ameriška mast 24.200—25.000, slanina 27.000 do 33.000, rastlinska mast 24—28.000, olje 22—38.000 K za kg. Sadje: jabolka 3—14.000, orehi 14—22.000, luščeni orehi 34—44.000, luščeni lešniki 33—38.000, fige 8—16.000 K za kg. Zelenjave: krompir 1800—3400, špinača 4—26.000, zelje 5—6000, kisló zelje 2800 do 3200, hren 20—40.000, zelen grah 20—30.000 kron za kg.

Borza. D u n a j, 22./IV. Dolar 70.460, bolgarski lev 491, milijarda nemških mark 15,20, funt šterling 308.500, francoski frank 4585, holandski goldinar 26.300, lira 3180, dinar 874, 10.000 poljskih mark 75, rumunski lej 360, švic. frank 12.460, češkoslov. krona 2067, madžarska krona 0,87 avstr. kron.

C u r i h, 22./IV. Avstr. krona 0,0080, francoski frank 36,40, lira 25,25, češka krona 16,72½, ogrska krona 0,0078, rumunski lej 2,97, dinar 7,075, bolgarski lev 4,10 centimov.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Sodišče je oprostilo zaradi name-ravane ustaje obtožene bivše ministre Stambolijskijve vlade. Sedanja vlada mora stati na precej slabih nogah ali pa bo nastopil nov kurz. — Trockij se je vrnil v Rusijo. — Tovarna orožja v Steyer je ustavila delo in delavce izprla, ker so hoteli s pasivnim odporom doseči povišanje plač in odpravo akordnega sistema. — V Tihem oceanu je bil 3 ure trajajoč močan potres. V Milaňu so bežali prebivalci iz hiš, v Švici pa je poškodovanih več hiš. V Švici že 30 let ni bilo tako jakih sunkov. — V Brnu so odkrili novo veliko špionažno afero, v katero je zapletenih večje število višjih oficirjev. Špionirali so baje za Madžarsko. — Za atentate na vlake je določila španska vlada smrtno kazen. Ravno tako zapadejo smrtni kazni tudi vsi oni, ki vlomijo v banke ali javne urade. — Bokserski mojster Carpentier je prišel na Dunaj in se bo v nedeljo boksal. Bil je kneževsko sprejet. Na potu v hotel ga je spremljal v zraku zrakoplov. — Hugo Stinnes je zapustil vse svoje ogromno premoženje soprogji Klari Stinnes. Pri tvrdkah ni nastopila nobena sprememba. — 12. aprila je bilo na Koroškem prijavljenih 1636 brezposelnih.

Nemški „Kulturbund“ v Jugoslaviji razpuščen. „Deutsches Volksblatt“ piše, da sta se podala glavni urednik in glavni tajnik „Kulturbunda“ k prosvetnemu ministru Pribičeviću informirat, zakaj je bila zveza razpuščena. Minister Pribičević jima je dejal, da je to vse lepo razloženo v uradnem dekretu in povdaril, da niti Nemci v Rumuniji, niti koroški Slovenci v Avstriji ne razpolagajo s kako slično organizacijo kakor je bil „Kulturbund“ in da je osobito napram Avstriji ta razpust smatrati kot represalijo; pa četudi slednja ni bila poglobitni razlog razpusta, vendar-le utegne podvizati, da se bo z Jugoslavi in avstrijski republikli malo bolje postopalo. — Ali bi se difference ne dale odstraniti potom resnih pogajanj med obema vladama in dobre volje?

Ogromna škoda vsled poplav v Jugoslaviji. Posebna komisija strokovnjakov bo ocenila vso škodo, ki so jo povzročile poplave, da se nakaže oškodovancem potrebna pomoč. Dosedaj je poplavljenega okrog 80.000 ha zemlje. Škoda presega 100 milijonov dinarjev.

Venčanje nevest. Običaj, da okitimo nevesti glavo z vencem, je jako star in se je ohranil še iz poganskih časov. Že stari Grki in Rimljani so uporabljali venec.

Pa ne samo nevesto, tudi ženina so okitili s cveticami in z vencem in to največ židje. Pri Grkih je imela nevesta venec iz mirte. Mirtovo drevesce je bilo namreč posvečeno Afroditu, boginji ljubezni. Ta venec ni bil nevesti samo okras na dan poroke, nego je bil tudi znak požrtvovalne ljubezni, katere zaščitnica je bila Afroditu. Ta grški običaj so sprejeli tudi Rimljani, ki so prišli v dotiko z Grki. Pri kristjanih je dobilo venčanje z mirto še globlji znak ali pomen. Pri njih je poročni dan prvi dan novega življenja, ki temelji na vztrajni in požrtvovalni ljubezni. Zato so prevzeli kristjani v znak trajne in zveste ljubezni običaj Grkov in Rimljanov ter tudi venčajo neveste z mirto. Sicer so nekateri cerkveni velikaši napadali in obsojali to pogansko šego; vendar je že v 4. stoletju postala splošna in povsod razširjena. Samo brezčasne neveste ne smejo nositi mirtovega venca. Ščasoma se je izgubljal pomen mirte in po nekaterih krajih so začeli venčati neveste z drugimi cveticami, kakor n. pr. v Italiji in Švici z belimi vrtnicami in naglji, na Angleškem in Francoskem in južnem Nemškem s pomarančevim cvetjem. Na Češkem, Hrvaškem in pri nas pa venča narod prav pogosto neveste z rožmarinom.

Nekaj za pijance. Ena največjih nadlog, na katerih trpi človeštvo, je pijančevanje, in sicer iz tukaj navedenih vzrokov: 1. Pijanec je podvržen različnim boleznim kakor slabenju živcev, vodenici, pljučnici, jetiki itd., ki ga spremljajo skozi življenje in ga spravijo v prerani grob. 2. Premoženje gine, dolgovi rastejo, zasluzka ni, ker je pijanec le malokdaj zmožen za delo. Če si tudi prej premožen, lahko postaneš na stare dni občinski ubožec v škodo in sramoto cele soseske. 3. Družinski mir izgine. Žena joče, zmerja in kolne, ker ji s pijančevanjem greniš življenje. Otroci te zaničujejo in se te sramujejo. 4. Ti izgubiš čast in veljavo! Nobena stvar na svetu ni tako zaničevana kakor pijanec. On je slabši od neumne živali. 5. Ko te mine pijanost, si ves bolan in nervozen. Vest te vznemirja kakor nobenega drugega zločinca. 6. Pomisli koliko grešiš v pijanosti z govorjenjem in z dejanji. Koliko ljudi pohujšaš in zapelješ v greh. 7. Pijanec odneha biti kristjan. Nosi sicer ime, a ne živi po tem. 8. Močnejša je navada, tem težje spreobrnjenje in potem? On umrje v svojih grehih. Kako žalosten konec! 9. Pijanec je največji zločinec na svetu, ker s pijančevanjem ubija svojo dušo in telo. 10. Končno pa veljajo pijanca tudi besede, katere je govoril veliki ljudski apostol sv. Pavel Korinčanom: „Noben zločinec, bodisi malikovallec, tat ali pijanec, ne more biti deležen nebeskega kraljestva“. Noben grešnik ne povzroči toliko časne in večne nesreče sebi in svojemu bližnjemu kakor ravno pijanec. Zato je tudi največje dobro delo, pijanca spreobrniti, ker mu s tem rešiš življenje, vrneš njemu in njegovi družini mir in blagostanje in preskrbiš njegovim otrokom boljšo vzgojo. To bi bilo delo žensk, ker ima ženska mnogo vpliva na moške in tudi največ potrpežljivosti.

Smolnik-Podjunčan.

Koliko jezikov se govori na svetu? Zmljepisec Balbi razlikuje na celem svetu 860 jezikov, katerih se ljudje poslužujejo v medsebojnem občevanju. Teh 860 jezikov se zopet deli na približno 5000 dijalektov. Filolog Vervier pa trdi, da je vseh jezikov na naši zemlji z dijalekti vred 3064. Kateri od obeh učenjakov ima sedaj prav? — Po Balbijevem računu odpade 860 jezikov na posamezne dele sveta takole: na Evropo 53, na Ameriko 417, na Azijo 124, na Afriko 114 in na Oceanijo 117.

Slov. kat. izobraževalno društvo Podljubelj in okolica naznanja vsem prijateljem poštene zabave, da pono i na belo nedeljo dne 27. aprila ob 3. uri popoldne v Delavskem domu igro

Stari in mladi

Čisti dobiček se porabi za nabavo zvonov v Podljubelju.

K obilni udeležbi vabi
o d b o r.